

Міністерство освіти і науки України
Красноармійський індустріальний інститут
Державного вищого навчального закладу
«Донецький національний університет»

Кафедра соціально-гуманітарної підготовки

КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО

методичні матеріали

щодо організації самостійної роботи студентів
напрямок підготовки 6030601 Менеджмент
спеціальність 803060101 Менеджмент організацій і
адміністрування спеціалізація Організаційно-економічне та
правове забезпечення діяльності підприємств

Міністерство освіти і науки України
Красноармійський індустріальний інститут
Державного вищого навчального закладу
«Донецький національний університет»

Кафедра соціально-гуманітарної підготовки

КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО

методичні матеріали
щодо організації самостійної роботи студентів
напрямок підготовки 6030601 Менеджмент
спеціальність 803060101 Менеджмент організацій і адміністрування
спеціалізація Організаційно-економічне та правове забезпечення діяльності
підприємств

Розглянуто

на засіданні кафедри СГП

КП ДонНТУ

протокол № 4 від 09.01.2013

Затверджено

на засіданні ради НВР ДонНТУ

протокол № 3 від 05.06.2013

Красноармійськ – 2013

Корпоративне право: методичні матеріали щодо організації самостійної роботи студентів напрям підготовки 6030601 Менеджмент спеціальність 803060101 Менеджмент організацій і адміністрування спеціалізація Організаційно-економічне та правове забезпечення діяльності підприємств/ Укладач Коваленко Ю.О. – Красноармійськ: Красноармійський індустріальний інститут державного вищого навчального закладу «Донецький національний технічний університет», 2013 – 40 с.

Укладач: Коваленко Юлія Олександрівна
к.е.н., доцент кафедри СГП КП ДонНТУ

Рецензент: Хоруженко Христина Анатоліївна
к.і.н., доцент кафедри СГП КП ДонНТУ

©Коваленко Ю.О., 2013 рік
© Красноармійський індустріальний інститут , 2013 рік

ЗМІСТ

1.	Пояснювальна записка	6
2.	Навчально-методичний план дисципліни	7
3.	Програма вивчення дисципліни	9
7.	Плани семінарських занять.....	12
8.	Методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт	22
9.	Методичні рекомендації щодо виконання індивідуальних завдань	31
10	Методи навчання.....	33
11	Методи контролю.....	33
12	Самостійна робота студентів.....	34
13	Критерії оцінювання знань студентів.....	34
14	Перелік питань підсумкового контролю.....	35
15	Рекомендована література.....	38

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

На сьогодні, незважаючи на наслідки економічної кризи, динаміка розвитку ринкових відносин в Україні досить висока. Збільшується кількість господарюючих суб'єктів, з'являються нові форми та сфери господарської діяльності, активно розвивається співпраця вітчизняних підприємств з іноземцями.

У таких умовах корпоративне право все частіше знаходить своє застосування. Його норми є необхідним регулятором відносин, що виникають між господарськими товариствами та їх учасниками щодо управління товариством, ведення його справ, надання інформації про діяльність товариства тощо.

Корпоративне законодавство незалежної України було започатковано з прийняттям Закону України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 року. Ухвалення цього акта спричинило бурхливий розвиток «корпоративного» руху. Нормативно-правову базу регулювання корпоративних відносин складають положення Цивільного та Господарського кодексів України, інших актів. Водночас, незважаючи на стрімкий розвиток корпоративних відносин, вітчизняне законодавство, спрямоване на їх регулювання, має забагато недоліків. Прогалини та колізії, що містяться в ньому, завдають шкоди не лише інтересам окремих працівників бізнесу, ай економіці країни в цілому, її інвестиційному іміджу. Отже, удосконалення корпоративного законодавства стало нині загальною необхідністю.

Все зазначене вимагає від студентів сумлінного вивчення новітніх норм корпоративного законодавства, практики його застосування щодо розв'язання складних питань.

Мета дисципліни - сприяти одержанню студентами основоположних знань з дисципліни “Корпоративне право”; забезпечити правову підготовку, спрямовану на формування інтелектуального потенціалу висококваліфікованих працівників, що володіють основами теоретичних знань у галузі корпоративного та господарського права, необхідних для їхньої майбутньої трудової діяльності тощо.

Завдання навчальної дисципліни — дати майбутнім спеціалістам знання щодо основних проблем корпоративного права України; предмета і завдань курсу “Корпоративне право України”; зв'язку корпоративного права України з іншими галузями права; основних питань, що стосуються корпоративних відносин, корпоративного управління, корпоративного контролю тощо; навчити використовувати набуті знання з корпоративного права у практичній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати : засоби збору нормативної та фактичної інформації, яка має значення щодо реалізації корпоративних норм, правові наслідки та перспективи

захисту, оскарження рішень та дій, пов'язаних з реалізацією корпоративних норм; методику складання відповідних юридичних документів.

вміти : застосовувати юридично правові і обґрунтовані рішення в розв'язанні корпоративних спорів; керуватись чинним нормативним законодавством з корпоративного права; надати правову оцінку юридичним документам та діючої нормативної бази.

Методичні матеріали містить пояснювальну записку, навчально-методичний план дисципліни, програму вивчення дисципліни, плани семінарських занять, методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт, методичні рекомендації щодо виконання індивідуального завдання, методи навчання, методи контролю, самостійну роботу студентів, шкалу розподілу балів, перелік питань підсумкового контролю, рекомендовану літературу.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	ус бо го	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с. р.		л	п	ла б	інд	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема1. Поняття корпоративних відносин та розвиток їх в Україні	6	2	2			2	10	2			2	6
Тема 2. Джерела корпоративного права	8	2	2		2	2	8		2			6
Тема 3 Порядок заснування підприємницьких товариств	6	2	2			2	8				2	6
Тема 4 Порядок припинення підприємницьких товариств	8	2	2		2	2	6					6

Тема 5 Суб'єкти корпоративних відносин	6	2	2			2	8				2	6
Тема 6 Особливості правового статусу окремих видів товариств. Акціонерні товариства та товариства з обмеженою відповідальністю.	6	2	2			2	6					6
Тема 7. Особливості правового статусу окремих видів товариств. Командитні товариства, споживчі та виробничі кооперативи.	6	2	2			2	8				2	6
Тема 8. Поняття і види корпоративних прав та обов'язків	6	2	2			2	6					6
Разом за змістовим модулем 1	52	16	16		4	16	60	2	2		8	48
Модуль 2												
Змістовий модуль 2.												
Тема 9. Корпоративне управління	6	2	2			2	8	2			2	4
Тема 10. Правовий режим майна підприємницьких товариств	8	2	2		2	2	4					4
Тема 11 Здійснення корпоративних прав учасниками підприємницьких товариств	6	2	2			2	6				2	4
Тема 12 Розпорядження корпоративними правами	8	2	2		2	2	8		2		2	4
Тема 13 Захист корпоративних прав	8	2	2			4	6					6
Тема 14 Рейдерство в корпоративних відносинах	6	2	2			2	4					4
Тема 15 Державне регулювання діяльності корпорацій в Україні	6	2	2			2	6					6

Тема 16 Європейська та американська моделі корпоративного управління	8	2	2			4	6				2	4
Разом за змістовим модулем 2	56	16	16		4	20	48	2	2		8	3 6
Усього годин	10 8	32	32		8	36	108	4	4		16	8 4
ІНДЗ			-	-	8	-			-	-	16	
Усього годин	108	32	32		8	36	108	4	4		16	84

ПРОГРАММА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО»

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Поняття корпоративних відносин та їх розвиток в Україні

Корпоративне правовідношення. Ознаки корпоративних відносин. Суб'єкти корпоративних відносин. Предмет регулювання корпоративних відносин. Корпоративне право. Юридичний факт виникнення корпоративного правовідношення. Етапи розвитку корпоративного права.

Тема 2. Джерела корпоративного права

Публічне і приватне право. Корпоративне законодавство. Цивільний кодекс України. Господарський кодекс України. Законодавство, яке регулює правовий статус підприємницьких товариств. Законодавство про приватизацію. Законодавство, яке регулює діяльність акціонерних товариств на фондовому ринку як емітента. Законодавство, яке регулює інвестиційну діяльність. Законодавство про економічну конкуренцію. Законодавство про банкрутство. Податкове законодавство. Локальні корпоративні акти як джерела корпоративного права.

Тема 3. Порядок заснування підприємницьких товариств.

Товариство. Підприємницьке товариство. Ознаки товариства. Організаційна єдність товариства. Майнова відокремленість товариства. Цивільна правоздатність товариства. Цивільна дієздатність товариства. Цивільно-правові норми, які регулюють процес створення юридичної особи. Стадії створення юридичної особи. Ініціативна стадія. Організаційна стадія. Легалізаційна стадія.

Постлегалізаційна стадія. Установчі документи товариства. Вимоги щодо установчих документів товариства. Засновницький договір.

Тема 4. Порядок реорганізації та ліквідації підприємницьких товариств.

Реорганізація товариств. Форми реорганізації. Злиття. Приєднання. Поділ. Виділ. Перетворення. План поділу. Передавальний акт. Розподільчий баланс. Ліквідація товариства. Примусова ліквідація товариства. Добровільне припинення товариства. Проміжний ліквідаційний баланс. Ліквідаційний баланс.

Тема 5. Суб'єкти корпоративних відносин.

Ознаки юридичних осіб корпоративного типу. Засновники підприємницьких товариств. Учасники підприємницьких товариств. Управління державними корпоративними правами.

Тема 6. Особливості правового статусу окремих видів корпорацій.

Акціонерні товариства. Товариство. Корпорація. Об'єднання осіб. Об'єднання капіталів. Правоздатність акціонерного товариства. Публічні товариства. Приватні товариства. Корпоративне управління. Акції. Товариства з обмеженою відповідальністю. Товариства з додатковою відповідальністю. Повне товариство. Командитне товариство. Відповідальність учасників товариства.

Тема 7. Поняття і види корпоративних прав та обов'язків

Корпоративні правовідносини. Корпоративне право у суб'єктивному розумінні. Корпоративне право у цивільно-правовому розумінні. Майнові корпоративні права. Організаційні права учасників корпорацій. Корпоративні обов'язки учасників корпоративних відносин.

Тема 8. Принципи та моделі корпоративного управління.

Принципи корпоративного управління. Принцип корпоративності. Принцип влади і підпорядкування. Моделі корпоративного управління. Германська модель корпоративного управління. Британська модель корпоративного управління. Альтернативна модель корпоративного управління. Змішана модель корпоративного управління.

Змістовний модуль 2.

Тема 9 . Органи корпоративного управління.

Система корпоративного управління. Вищий орган корпорації. Виконавчий орган корпорації. Загальні збори. Акціонери. Представники акціонерів. Порядок проведення загальних зборів. Контроль за діяльністю органів управління. Наглядова рада товариства. Ревізійна комісія. Незалежний аудит.

Тема 10. Правовий режим майна підприємницьких товариств.

Право корпоративної власності. Об'єктивне право корпоративної власності. Суб'єктивне право корпоративної власності. Структура корпоративної власності. Власники корпорації. Колективна власність. Правомочність управління. Статутний фонд. Статутний капітал. Функції статутного капіталу. Майно товариства.

Тема 11. Здійснення корпоративних прав учасниками (засновниками) підприємницьких товариств.

Здійснення корпоративних прав. Право на участь в управлінні товариством. Право на одержання частини прибутку товариства. Право одержувати інформацію про діяльність товариства. Права на вихід з товариства. Право на одержання частини активів при ліквідації товариства. Межі здійснення права.

Тема 12. Розпорядження корпоративними правами.

Право власності на цінні папери. Купівля акції. Продаж акцій. Придбання контрольного пакета акцій. Викуп акцій. Пропорційний викуп акцій. Обмеження на викуп акції. Обов'язковий викуп акцій. Розміщення акцій. Застава корпоративних прав. Накладення арешту на акції. Міна корпоративних прав. Дарування корпоративних прав. Спадкування корпоративних прав.

Тема 13. Захист корпоративних прав.

Форми захисту корпоративних прав. Юрисдикційна форма. Неюрисдикційна форма. Судова форма захисту корпоративних прав. Адміністративна форма захисту корпоративних прав. Самозахист. Способи захисту корпоративних прав. Способи, спрямовані на захист майнових прав. Способи спрямовані на захист немайнових прав. Спеціальні способи захисту.

Тема 14. Рейдерство в корпоративних відносинах.

Рейдерство. Рейдери. Поглинання підприємств. Злиття підприємств. Види рейдерства. Біле рейдерство. Сіре рейдерство. Чорне рейдерство. Перехоплення управління. Грінмейл. Корпоративний шантаж. Корпоративний конфлікт. Перерозподіл власності. Механізм протиправного захоплення.

Тема 15. Європейська та американська моделі корпоративного управління.

Європейська модель корпоративного управління. Органи управління. Виконавчий орган. Повноваження наглядового органу. Повноваження виконавчого органу. Функції наглядового органу. Американська модель корпоративного управління. Інституційні інвестори. Кодекси корпоративного управління.

Тема 16. Державне регулювання корпоративного сектору

Органи загальної компетенції. Органи спеціальної компетенції. Саморегульовані організації. Види відповідальності. Органи державного регулювання. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Антимонопольний комітет. Фонд державного майна. Суб'єкти управління державними корпоративними правами.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття корпоративних відносин та розвиток їх в Україні

План

1. Поняття корпоративних відносин в сучасному законодавстві.
2. Поняття корпоративного права. Суб'єкти корпоративного права
3. Розвиток корпоративного права в Україні.
4. Законодавство, яке регулює корпоративні правовідносини в Україні.

Запитання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність корпоративних правовідносин.
2. Розкрийте сутність корпоративного права.
3. Назвіть ознаки корпоративних відносин
4. Хто є суб'єктами корпоративних правовідносин?
5. Що таке корпоративне право в об'єктивному розумінні?
6. Охарактеризуйте найголовніші етапи розвитку корпоративного права в Україні.
7. Назвіть основні закони та підзаконні акти, які регулюють корпоративне право в Україні.

Література:

Основна: [1, 3]

Додаткова: [4]

Нормативно-правові акти: [1, 2, 3, 5, 11]

Інформаційні ресурси: [4, 7]

Тема 2. Джерела корпоративного права

План

1. Поняття і види джерел корпоративного права
2. Цивільний і Господарський кодекси України як основні джерела корпоративного права
3. Закони та інші нормативно-правові акти
4. Локальні корпоративні акти як джерела корпоративного права

Запитання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття джерела корпоративного права
2. Назвіть види джерел корпоративного права
3. Чому Цивільний та Господарський кодекси України належать до головних джерел корпоративного права?
4. В яких законах України містяться основні норми корпоративного законодавства?
5. Назвіть підзаконні нормативно-правові акти як джерела корпоративного права
6. Які локальні корпоративні акти можна віднести до джерел корпоративного права?

Література:

Основна: [1, 3]

Додаткова: [4]

Нормативно-правові акти: [1, 2, 3, 4, 11]

Інформаційні ресурси: [4, 7]

Тема 3 Порядок заснування підприємницьких товариств

План

1. Поняття підприємницьких товариств як юридичних осіб.
2. Ознаки підприємницьких товариств.
3. Установчі документи заснування товариства
4. Порядок заснування підприємницьких товариств

Запитання для самоконтролю:

1. Назвіть ознаки підприємницького товариства як юридичної особи
2. Назвіть основні стадії процесу створення юридичної особи.
3. Для яких господарських товариств установчим документом є статут?
4. Як визначаються установчі документи у Цивільному та Господарському кодексі для акціонерних товариств?
5. Яким установчим документом оформляється створення повного і командитного товариства?
6. В якому порядку здійснюється державна реєстрація підприємницьких товариств?

Література:

Основна: [1, 2, 3, 4]

Додаткова: [1, 4]

Нормативно-правові акти: [1,2,3, 8]

Інформаційні ресурси: [7]

Тема 4 Порядок припинення підприємницьких товариств

План

1. Порядок реорганізації підприємницьких товариств.
2. Форми реорганізації юридичних осіб.
3. Порядок ліквідації підприємницьких товариств.
4. Форми ліквідації підприємницьких товариств.

Запитання для самоконтролю:

1. Які законодавчі акти регулюють порядок реорганізації підприємницьких товариств?
2. Назвіть основні форми реорганізації підприємницьких товариств.
3. Як здійснюється реорганізація акціонерних товариств?
4. Які документи супроводжують порядок реорганізації підприємницьких товариств?
5. Назвіть основні форми ліквідації підприємницьких товариств.
6. Які документи супроводжують порядок ліквідації підприємницьких товариств?

Література:

Основна: [1, 2, 3, 5]

Додаткова: [1, 2, 4]

Нормативно-правові акти: [1,2,3]

Інформаційні ресурси: [1, 3, 4]

Тема 5 Суб'єкти корпоративних відносин

План

1. Корпорації як суб'єкти корпоративних відносин
2. Класифікація юридичних осіб корпоративного типу
3. Засновники та учасники підприємницьких товариств
4. Держава як засновник та учасник корпорації

Запитання для самоконтролю:

1. Назвіть ознаки юридичних осіб корпоративного типу
2. Чим відрізняються підприємницькі товариства від непідприємницьких?
3. Хто може бути засновником господарського товариства?
4. З якого моменту особа набуває статус учасника господарського товариства?
5. У чому полягає сутність корпорації однієї особи?
6. Хто здійснює управління державними корпоративними правами?

Література:

Основна: [1, 3]

Додаткова: [4]

Нормативно-правові акти: [1,2,3,8]

Інформаційні ресурси: [7]

Тема 6 Особливості правового статусу окремих видів товариств. Акціонерні товариства та товариства з обмеженою відповідальністю.

План

1. Акціонерні товариства: поняття та ознаки
2. Типи акціонерних товариств
3. Порядок здійснення права на придбання акцій АТ
4. Товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: характерні ознаки
5. Порядок створення товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю

Запитання для самоконтролю:

1. Назвіть ознаки акціонерного товариства (АТ).
2. Які існують типи АТ?
3. Як здійснюється переважне право на придбання акцій АТ?
4. З'ясуйте поняття та ознаки товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ).

5. Які питання віднесено до компетенції загальних зборів ТОВ?
6. У чому полягає особливість правового статусу ТОВ?
7. В яких випадках учасник ТОВ може бути виключений з його складу?

Література:

Основна: [1, 2, 3, 5, 6]

Додаткова: [4]

Нормативно-правові акти: [1, 2, 3, 11]

Інформаційні ресурси: [4, 7]

Тема 7. Особливості правового статусу окремих видів товариств. Командитні товариства, споживчі та виробничі кооперативи.

План

1. Повні товариства: поняття та ознаки.
2. Управління діяльністю повним товариством
3. Командитні товариства: поняття та ознаки
4. Управління діяльністю командитним товариством.
5. Споживчі та виробничі кооперативи: характерні ознаки.

Запитання для самоконтролю:

1. З'ясуйте поняття та ознаки повного товариства (ПТ).
2. Як здійснюється ведення справ ПТ?
3. У чому полягають особливості правового статусу командитного товариства (КТ)?
4. Назвіть ознаки виробничого кооперативу.
5. Які майнові права мають члени кооперативу?
6. Які обов'язки породжує членство в кооперативі?

Література:

Основна: [1, 2, 3, 5, 6]

Додаткова: [4]

Нормативно-правові акти: [1, 2, 3, 11]

Інформаційні ресурси: [4, 7]

Тема 8. Поняття і види корпоративних прав та обов'язків

План

1. Поняття суб'єктивного корпоративного права

2. Корпоративне право як об'єкт цивільних прав та обов'язків
3. Майнові корпоративні права
4. Організаційні права учасників корпорацій
5. Корпоративні обов'язки учасників корпоративних відносин

Запитання для самоконтролю:

1. Визначте поняття і зміст суб'єктивного корпоративного права.
2. Чи може бути корпоративне право об'єктом цивільних правовідносин?
3. Які майнові корпоративні права мають учасники господарських товариств?
4. Дайте характеристику організаційним правам учасників корпорації.
5. Назвіть корпоративні обов'язки учасників корпорації.
6. В який момент виникають корпоративні права учасника корпорації?

Література:

Основна: [1, 2, 3, 4]

Додаткова: [1,4]

Нормативно-правові акти: [1, 2, 3, 11]

Інформаційні ресурси: [7]

Змістовний модуль 2

Тема 9. Корпоративне управління

План

1. Принципи корпоративного управління
2. Моделі корпоративного управління
3. Органи управління корпорації
4. Контроль за діяльністю органів управління

Запитання для самоконтролю:

1. Визначте поняття корпоративного управління.
2. Назвіть основні принципи корпоративного управління.
3. Як називаються вищі органи управління в підприємницьких товариствах?
4. У чому полягає порядок скликання та проведення загальних зборів?
5. Які питання вирішують загальні збори в підприємницьких товариствах?
6. Якими повноваженнями наділена наглядова рада товариства?
7. Які функції покладено на виконавчий орган товариства?

8. Хто здійснює контроль за діяльністю органів товариства?

Література:

Основна: [1, 2, 3, 4]

Додаткова: [1]

Нормативно-правові акти: [1, 2, 3, 11]

Інформаційні ресурси: [7]

Тема 10 Правовий режим майна підприємницьких товариств

План

1. Право корпоративної власності
2. Структура корпоративної власності
3. Статутний фонд підприємницького товариства
4. Джерела формування майна товариства

Запитання для самоконтролю:

1. Визначте поняття корпоративної власності.
2. Охарактеризуйте структуру корпоративної власності.
3. Хто вважається суб'єктами права корпоративної власності?
4. Які функції виконує статутний капітал господарського товариства?
5. Яке призначення має складений капітал у повних і командитних товариствах?
6. Як співвідносяться поняття «право на акцію» і «права акції»?
7. Назвіть джерела формування майна підприємницьких товариств.

Література:

Основна: [1, 2, 3, 4]

Додаткова: [4]

Нормативно-правові акти: [1, 2, 3]

Інформаційні ресурси: [7]

Тема 11 Здійснення корпоративних прав учасниками підприємницьких товариств

План

1. Поняття здійснення корпоративних прав
2. Способи здійснення корпоративних прав
3. Межі та обмеження при здійсненні корпоративних прав

Запитання для самоконтролю:

1. Визначте поняття здійснення корпоративного права
2. Назвіть способи здійснення учасниками корпоративних прав
3. За яких умов учасник товариства може здійснювати право на дивіденди?
4. Який порядок виходу учасника з товариства та здійснення ним права на одержання частини активів при ліквідації товариства?
5. На одержання якої інформації про діяльність товариства має право його учасник?
6. Чи існують межі та обмеження при здійсненні корпоративних прав?

Література:

Основна: [1, 2, 3]

Додаткова: [3,4]

Нормативно-правові акти: [1, 2, 3, 9, 10]

Інформаційні ресурси: [1, 7]

Тема 12 Розпорядження корпоративними правами**План**

1. Купівля-продаж акцій.
2. Перехід частки у статутному капіталі товариства
3. Застава корпоративних прав
4. Міна і дарування корпоративних прав
5. Спадкування корпоративних прав

Запитання для самоконтролю:

1. Назвіть підставу щодо переходу права власності на акції АТ.
2. Який порядок переходу права власності на акції АТ?
3. Розкрийте правові форми переходу частки у статутному капіталі товариства до інших осіб.
4. У чому полягають особливості договору застави корпоративних прав?
5. Як можна відчужити корпоративні права за договором міни?
6. Чи можна подарувати корпоративні права?
7. Як успадковуються корпоративні права?

Література:

Основна: [3]

Додаткова: [1]

Нормативно-правові акти: [1, 2, 3, 11]

Інформаційні ресурси: [7]

Тема 13 Рейдерство в корпоративних відносинах

План

1. Поняття рейдерства, його характерні риси
2. Причини виникнення рейдерства
3. Протидія рейдерству в корпоративних відносинах

Запитання для самоконтролю:

1. Розкрийте сутність рейдерства та його характерні особливості
2. Які види зловживань існують у сфері управління об'єктами державної власності?
3. В чому полягає протиправне поглинання суб'єктів підприємницької діяльності?
4. Назвіть основні етапи та засоби реалізації рейду
5. Як кваліфікується рейдерська діяльність?
6. В чому полягають причини виникнення рейдерських захоплень?
7. Які існують методи боротьби з рейдерськими захопленнями?

Література:

Основна: [1, 3]

Додаткова: [1, 4]

Нормативно-правові акти: [1,2,3,10]

Інформаційні ресурси: [5, 6]

Тема 14 Захист корпоративних прав

План

1. Форми захисту корпоративних прав
2. Підвідомчість корпоративних спорів
3. Способи захисту корпоративних прав

Запитання для самоконтролю:

1. Що таке форма захисту корпоративних прав?
2. Розкрийте сутність судової форми корпоративних прав.
3. В чому полягає підвідомчість справ, які виникають з корпоративних відносин?
4. Чи можна захистити корпоративне право в адміністративному порядку?

5. Чи допускається самозахист корпоративних прав?
6. Назвіть способи захисту корпоративних прав.

Література:

Основна: [1, 3]

Додаткова: [3]

Нормативно-правові акти: [1, 2, 3, 11]

Інформаційні ресурси: [2, 3]

Тема 15 Державне регулювання діяльності корпорацій в Україні

План

1. Форми державного регулювання ринку цінних паперів
2. Органи державного регулювання корпоративного сектору
3. Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі
4. Управління державними корпоративними правами

Запитання для самоконтролю:

1. Розкрийте зміст державного регулювання корпоративного сектору.
2. Які існують форми державного регулювання корпоративного сектору?
3. Які органи здійснюють державне регулювання корпоративного сектору?
4. Які функції виконує Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку (ДКЦПФП)?
5. Яку роль відіграє у регулюванні корпоративного сектору Антимонопольний комітет?
6. Хто є суб'єктом управління корпоративними правами?

Література:

Основна: [1, 3]

Додаткова: [1, 3]

Нормативно-правові акти: [1, 2, 3, 11]

Інформаційні ресурси: [7]

Тема 16 Європейська та американська моделі корпоративного управління

План

1. Європейська модель корпоративного управління.
2. Сучасна американська модель корпоративного управління

3. Недержавне регулювання відносин з корпоративного управління

Запитання для самоконтролю:

1. Які моделі корпоративного управління існують в країнах Європи?
2. Розкрийте сутність Регламенту про статут європейського товариства.
3. У чому полягає фундаментальна реформа корпоративного права Європейського Союзу?
4. Як визначаються кодекси корпоративного управління в міжнародній практиці?
5. Які головні відмінності сучасної американської моделі корпоративного управління від європейської?
6. Які форми недержавного регулювання відносин з корпоративного управління мають місце в інших державах?

Література:

Основна: [1,3]

Додаткова: [1]

Нормативно-правові акти: [1, 2, 3, 10]

Інформаційні ресурси: [7]

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Виконання контрольної роботи передбачає виявлення умінь і навичок щодо оперативного пошуку необхідної норми права, її аналізу і застосування до конкретної задачі чи відповіді на поставлені питання та виконання теоретичного завдання.

При виконанні варіанту завдання студенту необхідно:

1. Скласти план до розв'язання теоретичного питання. Структура плану повинна бути такою: вступ (1-1.5 стор), два –три питання (5-7 стор. кожне),
2. За кожним питанням надати короткі висновки (до 2-х стор);
3. Розв'язати задачу. Обґрунтувати відповідь з наведенням законодавчої бази та літературних джерел.
4. Список використаної літератури, підпис, ким виконана робота і дату, коли виконана.

Робота виконується у звичайному зошиті (12-18 стор) у вигляді рукопису або на листах А4 у печатному варіанті з усіма вимогами щодо контрольних робіт (до 10 листів).

Вибір варіанту контрольної роботи здійснюється за останньою цифрою залікової книжки (який обов'язково вказується на обкладинці контрольної роботи).

Контрольну роботу після її виконання треба здати на реєстрацію. Викладач перевіряє роботу 10 днів. Зарахована робота є допуском до заліку (екзамену). За два тижні до сесії контрольні роботи до реєстрації не приймаються.

Варіанти завдань для контрольної роботи

Варіант 1

1. Становлення і розвиток корпоративного права в Україні.

2. *Задача.* 30 квітня 20011 р. відбулися загальні збори учасників ТОВ «Будконструкція», про що був складений відповідний протокол. На цих зборах були присутні всі учасники товариства. Гр.І. викликала на збори телеграмами.

При цьому перелік питань порядку денного, зазначений у протоколі загальних зборів не співпадав з інформацією щодо порядку денного, викладеного в тексті телеграм. Гр. І. у зборах участь брала і голосувала з усіх питань порядку денного.

Додаткові питання до порядку денного були внесені одним з учасників не пізніше як за 25 днів до початку зборів.

Запитання: Чи можна вважати недійсними рішень загальних зборів учасників ТОВ «Будконструкція»? Відповідь обґрунтувати.

Варіант 2.

1. Корпоративна нормотворчість: процес, види і форми.

2. *Задача.* 10 травня 2006 р було засновано ТОВ «Мертридоза» (надалі – Товариство), затверджено його статут та установчий договір, що оформлено протоколом загальних зборів. 21 травня 2006 р. Статут Товариства було зареєстровано Виконавчим комітетом.

27 квітня 2007 року Верховна Рада України прийняла Закон України № 997-У «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняття Цивільного кодексу України» (далі – Закон), яким зокрема були внесені зміни до Закону України «Про господарські товариства», однак Товариством всупереч п.2 Прикінцевих положень Закону № 997-У протягом року з дня набрання чинності цим Законом (20.06.2007 р.) не було приведено свій статут у відповідність до цього Закону.

Так, зокрема зміни були внесені до ст. 1, ч.1 ст.4, ст.51 Закону України «Про господарські товариства», якими визначені установчі документи господарського товариства, яким є статут, та визначено його зміст.

Статут ТОВ «Мертридоза» не містить відомостей про склад учасників, розмір, склад та порядок внесення ними вкладів.

Відповідно до ч.4 ст.4 Закону України «Про господарські товариства», відсутність необхідних відомостей в установчих документах є підставою для відмови у державній реєстрації товариства.

Запитання: Ураховуючи вищевикладене, необхідно відповісти на запитання: чи може бути статут ТОВ «Мертридоза» визнаний недійсним та припинення його діяльності шляхом ліквідації. Відповідь обґрунтувати.

Варіант 3

1. Корпоративні правовідносини: поняття, структура, види.

2. *Задача.* 26.08.2010 р. відбулися загальні збори акціонерів товариства ЗАТ «Райгροхим», до порядку денного яких включено наступні питання: звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2009 р. Та завдання на 2010 рік; про прийняття статуту у новій редакції; звіт ревізійної комісії щодо річного звіту та балансу; затвердження річного звіту та балансу за 2009 рік.

Рішенням загальних зборів акціонерів товариства по другому питанню порядку денного затверджено статут товариства у новій редакції, Положення нормативних актів та Положення про спостережну раду ЗАТ.

Але питання про затвердження Положення про спостережну раду товариства як окремого акта, що встановлює структуру і функції та визначає порядок діяльності цього органу, не було включено у порядок денний.

Відповідно до ст. 88 ЦК ст.6 Закону України «Про господарські товариства» статут акціонерного товариства має містити відомості про склад і компетенцію органів управління товариством та порядок ухвалення ними рішень.

Запитання. Чи можна вважати, що Положення про спостережну раду товариства є частиною статуту товариства як його установчого документа і чи можна визнати рішення загальних зборів ЗАТ «Райгροхим» дійсними?

Варіант 4

1. Об'єднання корпорацій: правовий статус і організація діяльності в Україні.

2. *Задача.* Відповідно до Статуту Товариства з обмеженою відповідальністю «Фінтронік» (в редакції, затвердженій протоколом № 2 від 19.11.2005 р. Загальних зборів учасників ТОВ «Фінтронік») ОСОБА_1 є учасником ТОВ «Фінтронік» із часткою статутного капіталу в розмірі 75,00 грн., що складає 0,3125 % від статутного капіталу.

Повідомленням № 02/04-10 від 25.04.2010 р. позивачу доведено до відома про проведення 10.06.2010 р. позачергових загальних зборів учасників ТОВ «Фінтронік» та запрошено як учасника взяти у них участь. На порядку денному позачергових загальних зборів учасників два питання: перше — вибори голови зборів; друге — виключення із складу учасників ТОВ «Фінтронік» ОСОБА_1.

10.06.2010 р. відбулись позачергові Загальні збори учасників Товариства з обмеженою відповідальністю «Фінтронік».

Відповідно до протоколу № 2/2010 Загальних зборів учасників ТОВ «Фінтронік» від 10.06.2010 р. на зборах були присутні учасники ТОВ «Фінтронік»: ОСОБА_3, частка якого у статутному капіталі Товариства становить 79,69 %, ОСОБА_4, частка якої у статутному капіталі Товариства становить 20 %, та ОСОБА_5, яка на підставі Довіреності від 09.06.2008 р. є представником ОСОБА_1, Частка якого у статутному капіталі товариства становить 0,31 %.

На зборах були присутні учасники Товариства з обмеженою відповідальністю «Фінтронік», які в загальній кількості володіють 100 % голосів на зборах.

По першому питанню порядку денного Загальними зборами учасників ТОВ «Фінтронік» прийняте рішення про обрання Головою зборів ОСОБА_3.

По другому питанню порядку денного учасниками ТОВ «Фінтронік» прийняте рішення про виключення із складу засновників ТОВ «Фінтронік» ОСОБА_1 згідно з п. 3.3 Статуту ТОВ «Фінтронік». По другому питанню порядку денного у голосуванні брали участь учасники ТОВ «Фінтронік» ОСОБА_3 та ОСОБА_4 (результат голосування — «так»), представник ОСОБА_1 участі у голосуванні не брала.

Як вбачається з протоколу № 2/2010 Загальних зборів учасників ТОВ «Фінтронік» від 10.06.2010 р., причинами, за яких Збори учасників вважають за необхідне виключити ОСОБА_1 із складу учасників ТОВ «Фінтронік», є діяльність учасника Товариства ОСОБА_1 в 2006 — 2010 роках, яка несумісна з п. 3.3 Статуту ТОВ «Фінтронік». Підстава: ОСОБА_1 є учасником ТОВ, бере участь у діяльності (є керівником та учасником) підприємства — прямого конкурента ТОВ.

Запитання: Чи можна вважати правомірним рішення Загальних зборів ТОВ «Фінтронік» щодо виключення ОСОБА_1 зі складу учасників ТОВ? Відповідь обґрунтуйте.

Варіант 5

1. Правовий статус корпоративної інформації.

2. *Задача.* ОСОБА 6 є учасником ТОВ фабрики «Старт» та володіє часткою його статутного капіталу, яка складає 332 грн. 80 коп., тобто 2,08 % від статутного капіталу, що підтверджується статутом ТОВ фабрика «Старт».

03.08.2009 р. між ОСОБА_5 та ТОВ «Донбасвугілля» укладений договір дарування частки статутного капіталу ТОВ фабрики «Старт», за умовами якого ОСОБА_5 подарував ТОВ «Донбасвугілля» 81,64 % статутного капіталу ТОВ фабрика «Старт».

Відповідно до пункту 1.3 договору право власності дарувальника — ОСОБА 5 на 81,64 % статутного капіталу ТОВ фабрики «Старт» підтверджується, зокрема, Статутом цього товариства. 19.03.2009 р., відбулися загальні збори учасників ТОВ фабрики «Старт», на яких були присутні учасники товариства: У ТОВ «Донбасвугілля» (представник ОСОБА 8) з часткою статутному капіталі товариства — 81,64 %; 7 ОСОБА_5 (представник ОСОБА_4) з часткою у статутному капіталі товариства - 1 %; ОСОБА_9 з часткою у статутному капіталі товариства - 1,43 %; та прийняті рішення, зокрема, про: внесення змін до Статуту товариства шляхом викладення його у новій редакції у зв'язку зі зміною складу засновників; обрання директора товариства; обрання голови товариства.

Вказані рішення оформлені про токолом загальних зборів учасників товариства від 16.08.2009 р № 2.

Запитання : чи можна вважати рішення загальних зборів недієними? Відповідь обґрунтуйте.

Варіант 6

1. Корпоративний нормативний правовий акт в системі джерел корпоративного права.

2.*Задача.* Рішенням загальних зборів акціонерів Відкритого акціонерного товариства «Точмаш» від 14.04.2008 р. ОСОБА_1 було обрано до складу Наглядової Ради товариства. 12.12.2009 р. ОСОБА_1 було отримане повідомлення Голови Наглядової Ради ВАТ «Точмаш» Приходька О. про скликання засідання на 25.12.2009 р. о 12-00 у приміщенні адміністративного корпусу ВАТ «Точмаш».

24.12.2009 р. ОСОБА_1 також отримав повідомлення від Приходька О. І. про перенесення призначеного на 25.12.2007 р. засідання Наглядової Ради без зазначення дати проведення засідання.

25.12.2009 р. відбулося засідання Наглядової Ради ВАТ «Точмаш», на якому брали участь лише два повноважних члена із п'яти визначених Статутом та положенням про Наглядову Раду. На засіданні були прийняті рішення з порядку денного, за які трьома присутніми членами Наглядової Ради було проголосовано «за» одногосно. ОСОБА_1 участь у засіданні не брала.

Запитання: чи можна вважати недійсними рішення засідання Наглядової Ради?
Відповідь обґрунтуйте.

Варіант 7

1. Органи корпорації: статус, порядок діяльності, повноваження.

2. *Задача.* В серпні 2009 року ОСОБА_2 звернулась до господарського суду Автономної Республіки Крим з позовом до Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дружба народів» про зобов'язання Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дружба народів» сплатити вартість частини майна Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дружба народів» пропорційно її частці у статутному (складеному) капіталі відповідача та належної їй частки прибутку, одержаного Сільськогосподарським товариством з обмеженою відповідальністю «Дружба народів», у зв'язку із виключенням позивачки примусово із складу засновників Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дружба народів» рішенням зборів учасників товариства від 23.07.2008 р., також просила суд провести оцінку майна товариства з метою визначення її частки.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що позивачку було прийнято до складу учасників Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дружба народів» з часткою у статутному фонді 0,0170 %. В подальшому рішенням від 23.07.2008, загальних зборів учасників Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дружба народів» 408 учасників, у тому числі позивачку, примусово виключено з учасників товариства та прийнято рішення виділити усім примусово виключеним учасникам частки у статутному фонді Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дружба народів» в натуральній формі — майном, згідно Переліку майна на першочергове отримання своєї частки (долі) зі статутного фонду товариства при виході учасника зі складу товариства. Позивачка вважає, що у зв'язку із виключенням її із складу учасників у відповідача виникло грошові зобов'язання щодо здійснення з нею розрахунків, а саме шляхом виплати вартості частки майна товариства, пропорційній частці позивачці у статутному капіталі товариства, яке не виконано.

Запитання: чи правомірні вимоги позивачки щодо Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дружба народів»? Відповідь обґрунтуйте.

Варіант 8

1. Державне регулювання діяльності суб'єктів корпоративного права.

2. *Задача.* ОСОБА_1 є засновником товариства з обмеженою відповідальністю «Холдінг «Южний» (далі — ТОВ «Холдінг «Южний»). Згідно пункту 5.1 статуту ТОВ «Холдінг «Южний» його частка у статутному фонді товариства складає 25 % (4125,00 грн.). Серед засновників у статуті ТОВ «Холдінг «Южний» зазначені: ОСОБА_4 з часткою у статутному фонді 25 % (4125,00 грн.), ОСОБА_5 - 25 % (4125,00 грн.), ОСОБА_6 - 25 % (4125,00 грн.).

14.03.2008 р. ОСОБА_1 отримано повідомлення голови ТОВ «Холдінг «Южний» ОСОБА_4 від 05.03.2008 р. про проведення позачергових загальних зборів учасників товариства, призначених на 15.04.2008 р. з визначеним переліком питань, включених до порядку денного загальних зборів.

19.03.2008 р. ОСОБА_1 у порядку частини третьої статті 60 Закону України «Про господарські товариства» направив ТОВ «Холдінг «Южний» заяву, в якій вимагав включити до порядку денного позачергових зборів учасників, призначених на 15.04.2008 р., свій перелік питань.

У відповідь на аказану заяву листом від 25.03.2008 р. ТОВ «Холдінг «Южний» повідомив ОСОБА_1 про розгляд цієї заяви та включення питань до порядку денного загальних зборів товариства, призначених на 15.04.2008 р., на розгляді яких полягає ОСОБА_1.

Заявою від 03.04.2008 р. у зв'язку з призначенням на 15.04.2008 р. позачергових загальних зборів учасників ТОВ «Холдінг «Южний» ОСОБА_1 направив на адресу ТОВ заяву, в якій у порядку частини п'ятої статті 61 Закону України «Про господарські товариства» вимагав надати його представникам можливість ознайомлення з оригіналами (належним чином завіреними копіями) документів, які є предметом спору у даній справі. Крім цього, ОСОБА_1 самостійно визначив дату, час та місце ознайомлення його представників з цими документами.

У встановлений ним час (ОСОБА_1) його представники були допущені на територію ТОВ, але вказані у заяві документи для огляду та їх засвідчені копії надані не були.

25.01.2008 р. та 06.03.2008 р. ОСОБА_1 звертався до ТОВ з вимогою про надання йому річних балансів товариства, звітів про фінансово- господарську діяльність товариства, протоколів зборів органів управління товариства, але відповідей не отримав.

Запитання: чи можна визнати незаконними дії товариства з обмеженою відповідальністю «Холдінг «Южний» щодо ненадання інформації про діяльність товариства? Відповідь обґрунтуйте.

Варіант 9

1. Юридична відповідальність корпорацій в Україні.

2. *Задача.* Відкрите акціонерне товариство «Стахановський завод технічного вуглецю» засноване відповідно до рішення Міністерства промисловості України шляхом перетворення державного підприємства «Стахановський завод технічного вуглецю» у відкрите акціонерне товариство. Товариство є юридичною особою з дня його державної реєстрації (п. 3.1 Статуту, затвердженого 08.09.2008 р.). Відповідно до пункту 4.1 Статуту акціонерами товариства є юридичні та фізичні особи України та інших країн, що набули право власності на акції товариства. Права акціонерів визначені в пункті 4.2 Статуту. Зокрема, зазначеним пунктом Статуту передбачено права акціонера вимагати проведення аудиторської перевірки. Аудиторська перевірка діяльності акціонерного товариства має бути проведена у будь-який час на вимогу акціонерів, які разом володіють не менш як десятьма відсотками акцій. Для цього вони подають до товариства заяву, яка протягом 10 днів розглядається правлінням. За результатами розгляду заяви правління повідомляє акціонерів про результати розгляду заяви та зазначає, у якій термін буде проведено перевірку і у який спосіб буде повідомлено про результати її проведення. Аудиторська перевірка повинна бути розпочата не пізніше як за 30 днів з дати надання відповідної вимоги акціонерів.

ОСОБА_1 як власник простих іменних акцій відкритого акціонерного товариства «Стахановський завод технічного вуглецю» 24.12.2008 р. звернулася до ТОВ з письмовою заявою про проведення аудиторської перевірки товариства за 2007 рік.

Станом на 24.12.2008 р. ОСОБА 1, акціонер ВАТ «Стахановський завод технічного вуглецю» володіла 129679 простими іменними акціями, що становить 14,8387 % статутного капіталу товариства. В заяві про проведення аудиторської перевірки ОСОБА 1, визначив як аудитора аудиторську компанію «Аудиторська фірма «Контроль - Аудит».

Листом від 26.10.2009 р. товариство повідомило позивача про відмову у проведенні аудиторської перевірки, посилаючись на те, що річна звітність товариства за 2007 рік вже була підтверджена незалежною аудиторською фірмою Товариством з обмеженою відповідальністю «Аудиторська фірма «Арт-Інтелект».

Запитання: чи правомірні відмова ВАТ «Стахановський завод технічного вуглецю» у проведенні аудиторської перевірки ОСОБИ 1? Відповідь обґрунтуйте.

Варіант 10

1. Захист прав корпорацій: основні способи і форми.

2. *Задача.* Гр. Уткін А.В. є учасником товариства з обмеженою відповідальністю «Укренергобуд» (далі за текстом — Товариство) з належною йому часткою у статутному капіталі товариства у розмірі 50 %, що зафіксовано у статуті Товариства.

02.12.2008 р. гр. Уткіним А.В. було складено та нотаріально посвідчено заяву про свій вихід з учасників Товариства. Заяву було надіслано на ім'я другого учасника Товариства Арутюняна А. О. за юридичною адресою Товариства рекомендованим листом.

Загальні збори учасників відповідача тривалий час не відбувались з причини неявки другого учасника товариства Арутюняна А.О, який одночасно є і директором товариства;

У зв'язку з тим, що учасники товариства володіють рівними частками у статутному капіталі, то неявка на збори одного з учасників товариства не дозволяє зібрати кворум, достатній для правомочності таких зборів;

Листом від 17.12.2008 р. гр. Уткін А.В. звернувся до ТОВ з вимогою провести аудиторську перевірку діяльності та звітності ТОВ, для чого залучити професійного аудитора, не пов'язаного майновими інтересами з товариством чи його учасниками, проте така перевірка проведена не була;

Гр. Уткін А.В. вказує на те, що необхідність проведення аудиторської перевірки пов'язана з тим, що виплата частки учаснику у зв'язку з виходом з товариства здійснюється на підставі відомостей про прибуток, одержаних товариством.

Письмовим відзивом на позовну заяву ТОВ проти позовних вимог заперечив, в обґрунтування заперечень зазначивши таке:

— вимога гр. Уткіна А.В. про проведення аудиторської перевірки не відповідає встановленим законом способам захисту порушеного права;

— виплата вартості частини майна товариства, пропорційна частці гр. Уткіна А.В. в статутному капіталі ТОВ, повинна проводитися після затвердження звіту за рік, в якому він вийшов з товариства, і в строк до 12 місяців з дня виходу.

Запитання: чи правомірні вимоги гр. Уткіна А.В. щодо проведення аудиторської перевірки ТОВ «Укренергобуд»? Відповідь обґрунтуйте.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Вимоги до основних видів творчих ІНДЗ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання з дисципліни «Корпоративне право» має дві складові частини:

1. Підготовка реферату (максимальна оцінка – 5 балів).
2. Виконання творчого ІНДЗ за призначенням викладача здійснюється залежно від індивідуальних схильностей та здібностей студента (максимальна оцінка – 5 балів).

Підготовка реферату

Кожен студент під час вивчення дисципліни може підготувати лише один реферат, який може бути оціненим в якості ІНДЗ. Вимоги до реферату: обсяг 10-12 друкованих сторінок на одному боці білого паперу формату А4, кегель Times New Roman, інтервал 1,5. Реферат повинний бути надрукований на принтері, що забезпечує чіткий якісний друк. Ксерокопії та роботи, надруковані нечітко, з нерівномірною якістю друку в межах як окремої сторінки, так і всієї роботи, до перевірки не приймаються.

Текст реферату слід оформлювати, дотримуючись таких розмірів полів: верхнє, ліве та нижнє – 20 мм, праве – 15 мм. Абзацний відступ повинен бути однаковим у всьому тексті реферату і дорівнювати п'яти знакам (або 1,25 см). Номер сторінки проставляється в правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Титульний аркуш включають в загальну нумерацію сторінок реферату.

Реферат повинен містити план, вступ, основну частину з 2-4 пунктів, висновки та перелік використаних джерел. Кожну структурну частину реферату не потрібно починати з нової сторінки. Навчальну та спеціальну літературу з теми студент добирає самостійно, використовуючи для цього алфавітний предметний та систематизований каталоги, які є в бібліотеці. Консультацію з питань добору літератури студент може отримати у викладача кафедри чи у працівника бібліотеки.

Під час добору літератури особливу увагу слід звернути на першоджерела, що стосуються теми, періодичні видання, наукові статті, статистичні та практичні дані та приклади. Статистичні дані, використані в рефераті, повинні бути не старіше, ніж за 1-2 останніх роки.

Посилання на цитовані джерела мають бути оформлені у певному порядку: для книг – вказуються їх автор, повна назва, назва журналу, рік і номер видання, номер сторінки; для газет – автор статті, її назва, назва газети, номер і дата випуску.

Посилання на джерела дозволяється робити як всередині тексту, так і після його викладення, але на тій сторінці, де приведена цитата. Назву джерел вказують не на кожній сторінці, а використовують для цього список джерел,

який наводиться у кінці роботи. Після цитати у квадратних дужках вказується порядковий номер джерела відповідно до загального списку використаних джерел, а після коми – сторінка, на якій розміщений текст цитати тощо, тоді посилання на джерело матиме, наприклад, такий вигляд: [1, с. 27].

Теми рефератів з наведеного нижче переліку розподіляються між студентами на початок семестру та готуються не пізніше терміну завершення вивчення відповідного навчального модуля, до якого відноситься закріплена за студентом тема реферату. Якщо студент підготував реферат пізніше зазначеного терміну без поважних причин, максимальна оцінка за реферат знижується на 1 бал.

Теми рефератів

1. Відмова в державній реєстрації господарських товариств
2. Правові наслідки порушення порядку створення господарського товариства
3. Характеристика етапів створення закритого акціонерного товариства
4. Порядок формування та компетенція наглядової ради
5. Відповідальність посадових осіб товариства з обмеженою відповідальністю та товариств з додатковою відповідальністю
6. Формування майнової бази повного й командитного товариств
7. Відповідальність учасників повного й командитного товариств
8. Порядок розподілу прибутків та покриття збитків в акціонерному товаристві
9. Реорганізація господарського товариства шляхом приєднання
10. Реорганізація господарського товариства шляхом поділу
11. Реорганізація господарського товариства шляхом виділення
12. Реорганізація господарського товариства шляхом злиття
13. Реорганізація господарського товариства шляхом перетворення
14. Ліквідаційний баланс: форма, зміст, порядок затвердження
15. Характеристика статуту акціонерного товариства
16. Поняття і правова характеристика суб'єктів корпоративного права
17. Правосуб'єктність господарського товариства
18. Статут: зміст та форма
19. Зміна складу учасників товариства з обмеженою відповідальністю
20. Правова характеристика механізму збільшення статутного капіталу господарського товариства
21. Компетенція органів господарського товариства
22. Характеристика припинення господарського товариства в результаті злиття
23. Порядок скликання та проведення чергових зборів акціонерів
24. Специфіка ведення реєстру власників іменних акцій

Виконання творчого ІНДЗ

Підготовка друкованих схем або таблиць до однієї з тем курсу (до 5 схем). Схеми надаються у роздрукованому вигляді на аркушах формату А4 та на будь-яких носіях комп'ютерної інформації (дискеті, диску, або надійслані електронною поштою). Перелік та зміст схем перед набором потрібно узгодити з викладачем.

Підготовка плакатів (1 плакат формату А1). Плакат виконується чорною або кольоровою тушшю або роздруковується на спеціальному принтері для друкування великих форматів, відображає одну схему або таблицю, що ілюструє матеріал з будь-якої теми модулю. Зміст зображення на плакаті перед виконанням узгоджується з викладачем.

Підготовка наочних приладів – виконується по узгодженню з викладачем

Підготовка відеосюжетів. Відеосюжети надаються на відеокасеті або комп'ютерному диску. До носія надається анотація із вказанням назви фільму (сюжету), його тривалості (у хв.), навчальної теми дисципліни, а також короткий зміст (1-2 абзаци).

Підготовка стендів – по узгодженню з викладачем, можливо – 1 стенд на 2-3 студента.

Реферування наукових статей – студенту потрібно надати короткий зміст 2-3 наукових статей за будь-якою обраною темою курсу по узгодженню з викладачем, набраний на комп'ютері. Обсяг – до 2 сторінок формату А4, кегель 14, інтервал 1,5, шрифт Times New Roman.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми перевірки знань та вмінь студентів на семінарських заняттях визначаються викладачем в залежності від складності питань, які розглядаються на занятті. Найбільш поширені форми це - поширені відповіді студентів на питання, які розглядаються на занятті (підготовка конспектів, тезисів відповіді), підготовка рефератів, доповідей і дискусії з їх проблемних питань, робота з рекомендованою літературою, рішення проблемних (ситуаційних) задач (вправ), перевірка конспектів та виконання завдань самостійної роботи, які виконувались на занятті або у позааудиторний час та обговорення результатів перевірки, письмове опитування («літучка») та тестове письмове опитування, рольові ігри тощо. Крім того, методом активізації навчального процесу на семінарських заняттях є використання елементів тренінгів, проблемних питань, методів «мозкового штурму», інших інтерактивних методів).

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

усне опитування;
контрольні роботи;

перевірка завдань для самостійної роботи;
обговорення рефератів;

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Мета виконання самостійної роботи полягає у вивченні предмета корпоративного права, чинного законодавства та практики його застосування.

В процесі вивчення курсу «Корпоративне право» для отримання навичок роботи з нормативно-правовими актами та літературою студенти повинні:

1. Самостійно вивчати правову літературу
2. Готувати повідомлення та доклади
3. Проводити аналіз законодавчої бази
4. Розв'язувати ситуаційні завдання

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота																Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								20	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Модуль 1

1. Ознаки корпоративних відносин
2. Поняття корпоративного правовідношення
3. Учасники корпоративних правовідносин
4. Корпоративне право в об'єктивному розумінні
5. Етапи розвитку корпоративного права в Україні
6. Поняття джерела корпоративного права
7. Види джерел корпоративного права
8. Цивільний і Господарський кодекс як джерела корпоративного права
9. Основні закони, які містять норми корпоративного права
10. Підзаконні нормативно-правові акти, як джерела корпоративного права
11. Локальні корпоративні акти, як джерела корпоративного права
12. Корпоративний звичай
13. Судова практика розгляду корпоративних спорів
14. Основні організаційно-правові форми господарських товариств в Україні
15. Ознаки підприємницького товариства як юридичної особи
16. Установчі документи господарського товариства
17. Порядок створення акціонерного товариства
18. Порядок створення товариства з обмеженою відповідальністю
19. Порядок створення повного товариства
20. Порядок створення командитного товариства
21. Порядок реєстрації господарських товариств
22. Форми реорганізації господарських товариств
23. Форми ліквідації господарських товариств
24. Припинення діяльності господарського товариства в добровільному порядку

25. Припинення діяльності господарського товариства в примусовому порядку
26. Ліквідаційні документи підприємницького товариства
27. Розподільчий баланс: його характеристика
28. Проміжний ліквідаційний баланс: його характеристика
29. Ліквідаційний баланс: його характеристика
30. Ознаки юридичних осіб корпоративного типу
31. Особисті характеристики підприємницьких та непідприємницьких товариств
32. Засновники господарського товариства
33. Сутність корпорації однієї особи
34. Правовий статус суб'єктів корпоративних відносин
35. Управління державними корпоративними правами
36. Ознаки акціонерного товариства
37. Форми акціонерних товариств
38. Типи акціонерних товариств
39. Відмінності типів акціонерних товариств
40. Ознаки товариств з обмеженою відповідальністю
41. Компетенція загальних зборів ТОВ
42. Особливість правового статусу ТОВ
43. Поняття та ознаки повного товариства
44. Правовий статус командитного товариства
45. Ознаки виробничого кооперативу
46. Вихід учасника із товариства
47. Передання учасником товариства частки
48. Виключення зі складу товариства одного із учасників
49. Майнові корпоративні права
50. Ведення справ повного товариства
51. Прибуток та збитки повного товариства
52. Порядок ліквідації повного товариства
53. Установчі документи командитного товариства
54. Управління діяльністю командитного товариства
55. Прибутки та збитки командитного товариства
56. Порядок ліквідації командитного товариства
57. Поняття і зміст су'б'єктивного корпоративного права
58. Організаційні права учасників корпорації
59. Обов'язки учасників корпорації
60. Виникнення корпоративних прав учасників корпорації

Модуль 2

1. Поняття корпоративного управління
2. Принципи корпоративного управління
3. Моделі корпоративного управління

4. Види загальних зборів господарського товариства
5. Організація роботи органів управління господарського товариства
6. Посадові особи господарського товариства
7. Відповідальність посадових осіб господарського товариства
8. Вищі органи в підприємницьких товариствах
9. Порядок скликання та проведення загальних зборів
10. Порядок повідомлення акціонерів про загальні збори
11. Повноваження наглядової ради
12. Порядок формування наглядової ради
13. Функції виконавчого органу товариства
14. Органи, які здійснюють контроль над діяльністю товариств
15. Ревізійна комісія: її основні функції
16. Незалежний аудит як форма контролю діяльності господарського товариства
17. Поняття та структура корпоративної власності
18. Суб'єкти корпоративної власності
19. Структура корпоративної власності
20. Поняття вкладу господарського товариства
21. Поняття майна господарського товариства
22. Статутний капітал: його зміст і характеристика
23. Функції статутного капіталу господарського товариства
24. Призначення складеного капіталу у повних і командитних товариствах
25. Джерела формування майна підприємницьких товариств
26. Поняття здійснення корпоративного права
27. Способи здійснення учасниками корпоративних прав
28. Обмеження здійснення корпоративних прав
29. Підстави та порядок переходу права власності на акції АТ
30. Поняття «право на акцію» і «права акції»
31. Право учасників брати участь в управлінні товариством
32. Правові форми переходу частки у статутному капіталі товариства до інших осіб
33. Поняття дивіденда, його характеристика
34. Право на одержання частини дивідендів товариства
35. Право учасників одержувати інформацію про діяльність товариства
36. Право учасників на одержання частини активів при ліквідації товариства
37. Межі та обмеження при здійсненні корпоративних прав
38. Особливості договору застави корпоративних прав
39. Відчуження корпоративних прав за договором міни
40. Дарування корпоративних прав
41. Успадкування корпоративних прав
42. Порядок придбання значного пакета акцій товариства

43. Форми захисту корпоративних прав
44. Судові форми захисту корпоративних прав
45. Самозахист корпоративних прав
46. Способи захисту корпоративних прав
47. Підвідомчість корпоративних спорів
48. Поняття рейдерства, його ознаки
49. Причини рейдерства в Україні
50. Види рейдерства
51. Шляхи протидії рейдерським захватам
52. Форми державного контролю над діяльністю господарських товариств
53. Фондовий ринок України: загальна характеристика
54. Захист прав акціонерів: правова характеристика
55. Порядок емісії акції на фондовому ринку
56. Моделі корпоративного управління в країнах Європи
57. Регламент про статут європейського товариства
58. Характеристика реформи корпоративного права Євросоюзу
59. Відмінності сучасної американської моделі корпоративного управління від європейської
60. Форми недержавного регулювання відносин корпоративного управління в країнах Європи

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Вінник О.М. Науково-практичний коментар Закону України «Про акціонерні товариства» / О.М.Вінник – К.: Юрінком Інтер, 2009
2. Вінник О.М., Щербіна В.С. Акціонерне право: навч.посіб. / О.М.Вінник, В.С. Щербіна; за ред. Проф. В.С. Щербіни. – К.: Атіка, 2000.
3. Луць В.В. Корпоративне право України: підруч. / Луць В.В. та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 284 с.
4. Погрібний Д.І. Корпоративні права держави: поняття, підстави виникнення, механізм реалізації / Д.І.Погрібний. – Х., 2009.
5. Спасибо-Фатеева И.В. Акционерные общества: корпоративные правоотношения /И.В. Спасибо-Фатеева. – Х.:Право, 1998.
6. Щербіна О.В. Правове становище акціонерів за законодавством України / О.В. Щербіна. – К.: Юрінком Інтер, 2001.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України //ВВРУ. – 1996. - №30. – Ст.141.
2. Господарський кодекс України // ВВРУ. – 2003. - №18-22-Ст.144.
3. Цивільний кодекс України // ВВРУ. – 2003. - №40-44-С.356.

4. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 р. // ВВР. – 2008. - №50-51.- С.384.
5. Закон України « Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення підсудності справ з питань приватизації та корпоративних спорів» від 15 грудня 2006 р. // ВВРУ. – 2007. - №9. – Ст.77.
6. Закон України «Про господарські товариства» від 19 вересня 2001 р. // ВВРУ. – 1991. - №49. – Ст.682.
7. Закон України « Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30 жовтня 1996р. // ВВРУ. – 1996. - №51. – Ст.192.
8. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 15 травня 2003р. //ВВРУ. – 2003. - №31-32-Ст.263.
9. Закон України «Про кооперацію» від 10 липня 2003р. // ВВР. – 2004. - №5. – Ст.35.
10. Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок» від 23 лютого 2006р. // Голос України. – 2006. – 14 квітня (№69).
11. Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку корпоративного управління в акціонерних товариствах» від 21 березня 2002 р. // Урядовий кур'єр.- 2002. – 25 червня (№79).

Додаткова

1. Корпоративне управління: монографія / І.Спасибо-Фатеева, О.Кібенко, Б.Борисова; за ред. І.Спасибо-Фатеевої. – Х.: Право, 2007.
2. Кравчук В.М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: монографія / В.М. Кравчук. – Львів: Край, 2009.
3. Здійснення та захист корпоративних прав в Україні: монографія / за заг. ред. В.В.Луця. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2007.
4. Крупка Ю.М. Науково-практичний коментар Закону України «Про господарські товариства» / Ю.М.Крупка. – К.: Юрінком Інтер, 2008.

Інформаційні ресурси

1. Гаргонич О.В. Припинення корпоративних відносин з ініціативи учасника ТОВ шляхом виходу із товариства. <http://www.corpravo.com/biblioteka/statti>
2. Ковалишин О.Р. Непрямий (похідний) позов як засіб захисту учасників корпоративних відносин. <http://www.corpravo.com/biblioteka/statti>
3. Галіцина Н.В. Адміністративне судочинство за участю товариств з обмеженою відповідальністю в Україні . <http://www.corpravo.com/biblioteka/statti>

4. Кравчук В. Ключові юридичні проблеми перетворення акціонерних товариств в інші організаційно-правові форми та можливі шляхи їх вирішення . <http://www.corpravo.com/biblioteka/statti>
5. Спасибо-Фатєєва І.В. Загрозливий поступ рейдера.
<http://www.corpravo.com/biblioteka/statti>
6. Коваль О. Корпоративный шантаж.
<http://www.corpravo.com/biblioteka/statti>
7. Спасибо-Фатєєва І.В. Правова природа корпоративних правовідносин .
<http://www.corpravo.com/biblioteka/statti>

КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО
методичні матеріали
щодо організації самостійної роботи студентів
напрямок підготовки 6030601 Менеджмент
спеціальність 803060101 Менеджмент організацій і адміністрування
спеціалізація Організаційно-економічне та правове забезпечення діяльності
підприємств

Коваленко Юлія Олександрівна

Підписано до друку 2013. Формат 60×84 1/16. Ум. друк. арк. 2,9.
Друк лазерний. Замовлення № . Тираж 20 прим.

Надруковано в Видавничому центрі КП ДВНЗ „ДонНТУ